

15de JAARGANG, NR. 287
15 NOVEMBER 2017

IN DIT NUMMER:

1 NIEUWS

3 JAZZ OP PAPIER

4 JAZZ OP DE PLAAT

John Beasley, Ella Fitzgerald,
 Hannes Zerbe Jazz Orchester,
 Mifra, Corrie van Binsbergen e.a.

8 JAZZ OP DE PLANKEN

So What's Next,
 Festival Jazz International R'dam.

EN VERDER:

13 New York Calling (Roos Plaatsman)

14 The Jazz Connection (Lex Lammen)

15 Bestsellers en tips Jazzcenter

JAZZFLITS 288 KOMT 27 NOV 2017 UIT

JAZZNIEUWS

Film over jazzpromoter

Juul Anthonissen in première

In Mechelen is op 7 november een film in première gegaan over Juul Anthonissen, de in 2008 overleden Vlaamse jazzpromoter, alsmede oprichter van de Hnita Jazz Club in Heist-op-den-Berg. Daar traden jazzgroten op als bassist Charles Mingus, trompettist Chet Baker en drummer Art Blakey. Voor de film, 'Juul's Ears' getiteld, spraken de makers met onder anderen Sonny Rollins, Archie Shepp, Toots Thielemans, Gregory Porter, John Scofield, Joe Lovano en Han Bennink. 'Juul's Ears' is een film van Philippe Cortens, Carlo Dieltjens en Bob Maes. De trailer is op You Tube te bekijken: <http://bit.ly/2huS1dY>

NN Group nieuwe titelsponsor van het North Sea jazz Festival

Vanaf de komende editie is de NN Group drie jaar titelsponsor van het North Sea Jazz Festival. De naam van het festival luidt vanaf 2018 NN North Sea Jazz Festival. Jan Willem Luyken, directeur van North Sea Jazz: "Samen delen we de overtuiging dat muziek een zeer belangrijke rol speelt in de samenleving. Deze gemeenschappelijke visie vormt een solide basis voor een hecht partnership, waarin we elkaar op meerdere fronten zullen inspireren en versterken." De sponsoractiviteiten van de NN Group richten zich op sport en kunst, en daar is nu ook muziek aan toegevoegd. NN Group omvat onder meer Nationale Nederlanden, Delta Lloyd, Movir en OHRA.

ia77

JazzFlits

ONAFHANKELIJK JAZZPERIODIEK SINDS 2003

WYNTON MARSALIS IN HALL OF FAME DOWNBEAT

Wynton Marsalis. (Foto: Frank Stewart)

Trompettist/orkestleider Wynton Marsalis is door de lezers van het Amerikaanse blad Downbeat toegevoegd aan de Hall of Fame van dat blad. In de 82ste editie van de Downbeat Readers Poll kozen zij tevens toetsenist Chick Corea tot jazzmusicus van het jaar. In de uitslag van de Poll staat één Nederlander: Han Bennink. Hij staat ergens onderaan in de categorie percussie.

De beste plaat van het afgelopen jaar is volgens de lezers 'Turn Up The Quiet' van pianiste/vocaliste Dianne Krall. De beste historische uitgave is het album 'On A Monday Evening' van wijlen pianist Bill Evans. Nog enkele pollwinnaars zijn Snarky Puppy (jazzgroep), Maria Schneider Orchestra (jazzorkest), Wynton Marsalis (trompet), Trombone Shorty (trombone), Wayne Shorter (sopraansax), Kenny Garrett (altsax), Chris Potter (tenorsax), Herbie Hancock (piano), Pat Metheny (gitaar), Christian McBride (bas) en Jack DeJohnette (drums). De gehele uitslag van de Poll is te vinden in het decembernummer van Downbeat. De Downbeat Readers Poll wordt sinds 1934 jaarlijks samengesteld.

NIEUWS

Kika Sprangers. (Foto: Karen van Gils)

Kika Sprangers krijgt eerste Jaap van de Klomp Appreciation Award

De Utrechtse saxofoniste Kika Sprangers heeft 8 november de eerste Jaap van de Klomp Appreciation Award ontvangen. Ze kreeg een bedrag van 1.700 euro. De initiatiefnemer en naamgever van de prijs hoopt daarmee haar carrière 'een flinke stimulans' te geven. Jaap van de Klomp was in de jaren vijftig en zestig bestuurder van de Modern Jazz Club Persepolis in Utrecht. In 2008 maakte hij het fotoboek 'JazzLives'. Het bij de Award behorende geldbedrag is met behulp van crowdfunding onder vrienden en bekenden bijeengebracht. Het is de bedoeling de prijs nogmaals uit te reiken in 2020 en 2023.

Jazz Orchestra of the Concertgebouw maakt live-album

Het Jazz Orchestra of the Concertgebouw heeft op 30 en 31 oktober een nieuw album opgenomen. Daarvoor werden opnames gemaakt van vier concerten die plaatsvonden in de Bernard Haitink zaal van het Conservatorium van Amsterdam. Onder leiding van chef-dirigent Dennis Mackrel (30 oktober) en co-dirigent Rob Horsting (31 oktober) werd nieuw materiaal van de orkestleden Joris Roelofs, Martijn van Iterson, Rob Horsting, Ilja Reijngoud, Simon Rigter en Jorg Kaaij gespeeld. Het nieuwe album gaat 'Crossroads' heten.

Zie ook de rubriek van Lex Lammen op pagina 14 van deze Jazzflits.

OVERIG

SAXOFONIST WERNER JANSSEN SCHRIJFT HANDREIKING 'BEWUST IMPROVISEREN'

'Bewust improviseren' heet een boek van saxofonist Werner Janssen dat begin november in eigen beheer bij hem verschenen is. Via de zogenoemde dominant-matrix legt hij uit hoe akkoordenschema's van standards uit het American Songbook/Real Book vereenvoudigd kunnen worden tot vijf modellen. Zijn methode wil de grammaticale regels van het improviseren voor iedere muzikant toegankelijk maken.

Volgens Janssen vinden veel muzikanten het al improviserend lastig om steeds wisselende akkoorden bij te houden en goede noten te spelen. Ook hijzelf worstelde hier ooit mee: "Ik klooide op gehoor maar wat aan, zonder dat ik wist wat ik deed en als ik al eens probeerde de akkoorden bij te houden, lukte het me niet om dan ook nog eens spontaan te spelen op mijn saxofoon." Volgens Janssen, die ook improvisatiecoach is, weet en hoort elke jazzmuzikant in spe door zijn methodiek of het klopt of niet wat hij of zij speelt. Het boek is verkrijgbaar via de website www.bewust-improviseren.nl

'NEW YORK MOET ROLLINS-BRUG KRIJGEN'

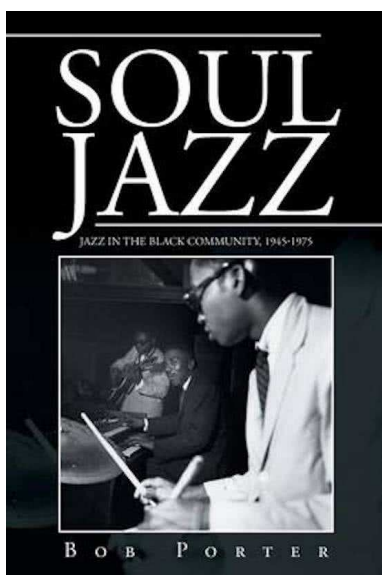

Sonny Rollins tijdens het North Sea Jazz Festival 2010. (Foto: Joke Schot)

Een aantal New Yorkers heeft het initiatief genomen om de plaatselijke Williamsburg Bridge te laten omdopen tot Sonny Rollins Bridge. Dit als eerbetoon aan de tenorsaxofonist.

Rollins (87) maakte in 1962 het album 'The Bridge', waarmee de Williamsburg Bridge werd bedoeld. Van 1959 tot 1961 wandelde Rollins dagelijks van zijn appartement in Grand Street naar het midden van de brug om daar urenlang te oefenen. Onder anderen Rollins' neef Clifton Anderson (hij speelt ook trombone in de groep van Rollins) is bij het initiatief betrokken: "By renaming this bridge, it's not just a renaming for him, it's a renaming, it's an acknowledgement of the music and of the musicians who participated in making it great", zegt hij op ny1.com. Hoogst zelden wordt in New York een brug naar een nog levend persoon genoemd, maar er is een precedent. Voormalig burgemeester Ed Koch kreeg ook bij leven een brug. Het hernoemen van een brug is een lange procedure. Er gaat naar verwachting minstens een jaar overheen.

JAZZ OP PAPIER

Bob Porter.
Soul jazz : jazz
in the black community, 1945-1975
 [S.l.] : Xlibris, 2016.
 XV, 281 pag. : ill.
 ISBN 978-1-5245-4787-5
 hardc. met stofomslag.
 prijs 37,50 euro
 (ook als softc. ISBN 978-1-5245-4786-8)

(*) Men kan zich afvragen of het veelvuldig gebruik van melisma's door singer-songwriters óf een bewust expressiemiddel is, óf een klakkeloos navolgen van een in zwang zijnde zangstijl of - nóg erger - te maken heeft met een gebrek aan bekwaamheid om het ritme van tekst en melodie met elkaar in de pas te laten lopen.

VAN RACE MUSIC TOT FUNK

Het begrip 'soul' behoeft geen nadere uitleg: vraag een muzikant c.q. zanger naar zijn (en vooral haar) stijlopvatting en er volgt een 'mix' van invloeden, waar soul er steevast één van is. Het is een wonderlijke combinatie van wereldlijke en geestelijke elementen. Bluesy intonaties en melisma's - meerdere noten op één lettergreep - vliegen je om de oren (*). Iets anders ligt het bij 'souljazz'. Het is ermee verwant, maar we hebben het dan wel over instrumentale muziek. Kort gezegd is het een vereenvoudigde hardbop. Bob Porter preciseert het nader: "Eind jaren vijftig was souljazz ruwweg deels zwarte swing en deels rhythm-and-blues, met een vleugje gospel en moderne jazz." Maar vergis je niet: "Its performers may not have utilized rhythm the way the modernists did, but the drummers would know the key licks of an Art Blakey or Philly Joe Jones." En harmonisch waren de composities misschien minder avontuurlijk, maar moderne bluesthema's waren toch niet ongewoon.

Het is een van de spaarzame passages waarin Porter over de muziek zelf schrijft. Overigens vat hij daarin het begrip 'souljazz' ruimer op: zijn boek gaat over zwarte jazzmuzikanten van na de oorlog. Jazzhistorici - zo stelt Porter in zijn inleiding - hebben altijd over de muziek geschreven als die van een geïntegreerde gemeenschap. Maar in werkelijkheid was de segregatie ook toen nog de overheersende praktijk. En dat had tot gevolg dat bij de voornamelijk blanke geschiedschrijvers de zwarte inbreng nog weleens tekortschoot. Bob Porter, schrijver-radiomedewerker-platenproducer, verkoper van tweedehands lp's en wat niet al, en zelf blank, besloot daar verandering in aan te brengen. Zijn boek is een aaneenschakeling geworden van radio-dj's, platenproducers, hun beleid - bijvoorbeeld ten aanzien van het formaat, 25 of 30 cm, mono of stereo - en de conflicten met de muzikanten, die uiteraard meestal over geld gingen. Schrijver beklemtoont telkens de successen: termen als 'charts', 'hits' en 'best-selling' zijn niet van de lucht. En de muziek moest dansbaar zijn. Maar als de 'locked hands'-methode ter sprake komt, die pianist George Shearing van pianist-organist Milt Buckner overnam, wordt dat verder niet verduidelijkt.

Porter begint zijn relaas met het beschrijven van 'race music', zwarte muziek, die sinds de jaren twintig voor de muzikanten gewoon een broodwinning betekende. In korte, simpele bewoordingen worden de bigbands besproken van onder anderen Duke Ellington en Count Basie, Lionel Hampton, Erskine Hawkins, Lucky Millinder, Buddy Johnson en de territory bands. Alleen het werk van de eerste twee loopt door tot aan het einde van het boek, waar het over funk en fusie gaat. En dan zijn er, pagina na pagina, de solisten. Gaf Arnold Shaw in 1978 zijn boek over dezelfde materie de titel 'Honkers and Shouters', Porter heeft het alleen over de 'honkers'. De (blues)shouters komen wel ter sprake, maar het gaat hem om de hen oppeppende blazers, veelal saxofonisten, op tenor en soms op bariton, en natuurlijk om een legertje organisten, mogelijk een overblijfsel van hun diensten in de kerk.

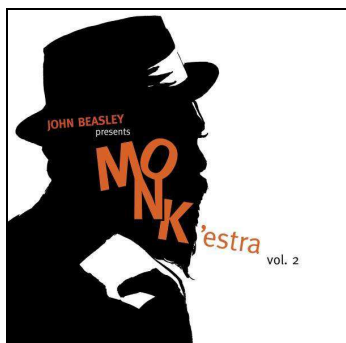
Aparte aandacht is er voor de saxofonisten Illinois Jacquet, Gene Ammons, Hank Crawford en Grover Washington jr., en gitarist Grant Green. Welkome portretten, al leidt de gekozen opzet hier en daar tot herhalingen als ze ook elders ter sprake komen.

Jan J. Mulder

Volg ons ook op: <https://www.facebook.com/Jazzflits>

JAZZ OP DE PLAAT

JOHN BEASLEY
Monk'estra Vol. 2
Mack Avenue

Bezetting (o.a.):

Bijon Watson, Jamie Hovorka, James Ford, Brian Swartz, Brandyn Philips (trompet), Francisco Torres, Wendell Kelly, Ryan Dragon, Steve Hughes, Ido Meshulam (trombone), Bob Sheppard, Danny Janklow, Tom Luer, Thomas Peterson, Adam Schroeder, Alex Budman (saxen), John Beasley (piano, synthesizer), Ben Sheperd (bas), Terreon Gully (drums).

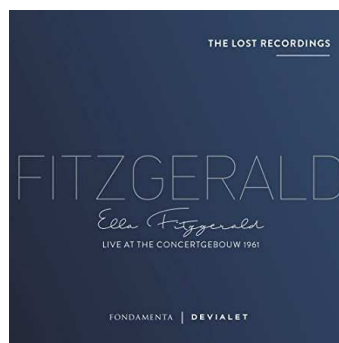
Voor zijn 'Monk'estra Vol. 1' kreeg pianist John Beasley een Grammy Award-nominatie in de categorie 'Best Large Jazz Ensemble Album'. De opvolger, 'Monk'estra Vol. 2', ligt nu in de winkel. Beasley brengt voor de tweede keer Monk-stukken met enige brutaliteit naar de tegenwoordige tijd en geeft ze eigentijdse bigbandproporties. Het resultaat is een overonderend geheel. Voor de plaat heeft Beasley bij zijn reguliere bigband een aantal gastsolisten uitgenodigd. De zangers en zangeressen, onder wie Dianne Reeves en Pedrito Martinez, staan het meest in het licht. Gast Regina Carter soleert op viool in 'Crepuscle with Nellie' en geeft het nummer de sfeer mee - van licht naar donker - waar het om vraagt. In 'Evidence' toont saxofonist Kamasi Washington zijn spierballen. Trombonist Conrad Herwig is in dit nummer ook van de partij. 'Ugly beauty' en 'Pannonica' voegde John Beasley tot één stuk samen. Daardoor blijken de thema's opeens heel dicht bij elkaar te liggen. Door het samenspel van de basklarinet met het koper krijgt de combi een bijzondere klankkleur. Over 'Criss Cross' is met het gastoptreden van conga- en bataridrummer Pedrito Martinez een stevige latin-saus gegoten. Het is een levendig geheel, waarin de instrumenten als puzzelstukjes in elkaar passen.

Hessel Fluitman

Bekijk een 'behind the scenes'-video:
<https://www.youtube.com/watch?v=NBDmbm5rywA>

Bent u op zoek naar de recensie van een bepaalde cd? Klik hier: <http://bit.ly/2eGAA92>

ELLA FITZGERALD
Live At The Concertgebouw 1961
Fondamenta

Bezetting:

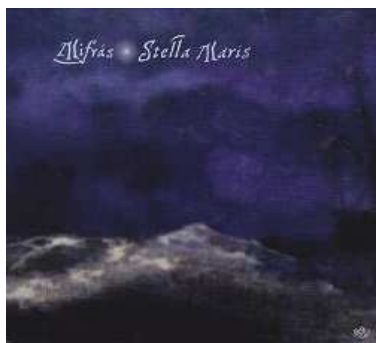
Ella Fitzgerald (zang),
 Lou Levy (piano),
 Herb Ellis (gitaar),
 Wilfred Middlebrook (bas),
 Gus Johnson (drums).

Op 18 februari 1961 was het Amsterdamse Concertgebouw weer eens een 'Jazz Philharmonic'. Impresario Norman Granz had het afgehuurd voor de twee raspaarden uit zijn stal: pianist Oscar Peterson en zangeres Ella Fitzgerald. Het laatste deel van dit concert, met Oscar Peterson, bepreek ik iets verder in deze rubriek. Hier draait het om de opname van Ella Fitzgerald. Ter gelegenheid van haar honderdste geboortedag bracht het Nederlands Jazz Archief in april al een cd uit met concerten die zij in 1957 en 1960 in Amsterdam gaf ('s Wonderful'). Op 'Mack the knife' na staat op 'Live At The Concertgebouw 1961' een volledig nieuwe set. Ondanks dat Fitzgerald naast het toneel een bescheiden dame was, gaf ze op de Bühne altijd alles. Zo ook tijdens dit concert. De songs kregen elk de vereiste intensiteit, zoals de ballad 'How Long has this been going on'. Ook 'My funny valentine' staat op het programma. Als waarschuwing vooraf zegt ze dat ze het vanavond anders zingt dan op de plaat. Ze zingt het bijna teder. Net als het daaropvolgende 'I got a crush on you'. De stemming wordt wat uitbundiger vanaf 'Lorelei'. In de uitsmijters 'Mack the knife' en 'Saint Louis blues' excelleert ze en maakte ze een opwindend eind aan haar set.

Hessel Fluitman

Ella Fitzgerald live in 1961:
<https://www.youtube.com/watch?v=DKD9bziy7Ng>

MIFRAS**Stella Maris****Jazzhaus Musik** (www.jazzhausmusik.de)**Bezetting:**

Markus Ehrlich (tenorsax),
 Nils Marquardt (trombone),
 Paul Kleber (bas),
 Tom Dayan (drums).

Mifras is de naam van een jazzkwartet rond de Israëliische drummer Tom Dayan (1984). Sinds 2009 heeft Dayan zich in de vitale Berlijnse jazzscene genesteld. Mifras betekent zeilen in het hebreuws. De titel 'Stella Maris' van Tom Dayans tweede cd is dan ook zeer toepasselijk. Het album bevat allemaal eigen composities. De muziek van het kwartet is levendig, eigentijds en melodieus.

“ **Ingetogen, maar ook lyrische muziek** ”

Het samenspel van tenorist Markus Ehrlich, een veelgevraagde tenorist uit de Berlijnse jazzscene, en trombonist Nils Marquardt is voortreffelijk. Tom Dayan zorgt voor de bewegelijke polyritmie, met als rots in de branding de 'walking bass' van Paul Kleber. Nummers als 'Need I not' en 'Opsis/Synopsis' hebben een heerlijk open structuur, mede door de pianoloze bezetting. Het laatste nummer 'Dingo' is een live opname waarbij het kwartet is aangevuld met een strijkersectie en blazers op alt- en baritonsaxofoon. Het is een smaakvolle uitsmijter die recht doet aan de ingetogen, maar ook lyrische muziek op deze cd.

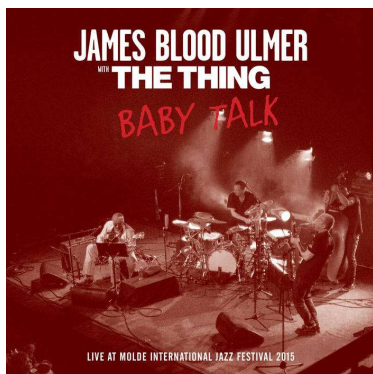
Sjoerd van Aelst**Maar hier kennis met Mifras:**
<https://www.youtube.com/watch?v=la0B0XH9-F4>
OSCAR PETERSON**Live At The Concertgebouw 1961****Fondamenta****Bezetting:**

Oscar Peterson (piano),
 Ray Brown (bas),
 Ed Thigpen (drums).

Onder de noemer 'The Lost Recordings' verschijnen bij het Franse label Fondamenta al enige maanden cd's met live-opnamen uit de archieven van onder meer de Vara, KRO en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. Er lijkt een voorkeur te zijn voor zangeressen en pianisten. Tot nu toe werd materiaal op de plaat gezet van de zangeressen Sarah Vaughan, Ella Fitzgerald (zie eerder in deze rubriek) en de pianisten Dave Brubeck, Thelonious Monk en Bill Evans. Ook pianist Oscar Peterson is in 'The Lost Recordings' te vinden, met een opname die op 18 februari 1961 in het Amsterdamse Concertgebouw tijdens een 'Jazz At The Philharmonic'-concert werd gemaakt. Zijn cd kreeg de titel 'Live At The Concertgebouw 1961' mee. De pianist is als altijd breed van stof en omrankt de thema's met guirlandes van nootjes. Die trouwens wel allemaal op hun hoogst eigen juiste plekje staan. Neem 'Con Alma'. In razende vaart neemt Peterson alle nootjes mee die hij op zijn breed gemaakte muzikale weg tegenkomt. Pas bij 'I remember Clifford' komt de man wat tot rust. Maar hij schakelt halfweg toch weer door naar de vertrouwde overdrive. Het blijft een wonder van vernuft hoe dit trio, met Ray Brown als altijd zeker anker, nooit uit de bocht vliegt. Ik noem dat: 'thuis zijn in de materie' en 'flexibel reageren op nieuwe keuzen van medemusicici'. Essentiële eigenschappen van een goed jazzmusicus.

Hessel Fluitman**Oscar Peterson live in 1961:**
<https://www.youtube.com/watch?v=hsEVnj6tjEg>

THE THING
Baby Talk
 The Thing Records

Bezetting:

Mats Gustafsson (sax),
 Ingebrigt Håker Flaten (bas),
 Paal Nilssen-Love (drums).

Het was even wachten, maar de Nederlandse fans van het Scandinavische trio The Thing werden na zes jaar beloond. Op 18 oktober jl. speelde de groep eindelijk weer eens in het Bimhuis. 'We're not here to entertain,' zo opende saxofonist Mats Gustafsson de avond. 'We like people dancing to our music. Not.' De twee statements lieten niets aan duidelijkheid te wensen over. The Thing maakt geen makkelijke hap-slik-weg-muziek, maar wie zich openstelt voor hun universum, beleeft de avond van zijn leven. Want de Scandinaviërs weten je mee te slepen in hun meedogenloze mix van (Europese) impro, punk, freejazz, heavy metal en andere groove-gerichte muziek. De twee Noren, drummer Paal Nilssen-Love en bassist Ingebrigt Håker Flaten (die met de geleende contrabas van Wilbert de Joode en basgitaar van Jasper Stadhouders voor de Nederlandse inbreng van de avond zorgde), hebben de kunst van de strakheid geperfectioneerd, en kunnen zonder al te veel podiumversterking volumes van orkaankracht produceren. Op elk moment kunnen die tot bedaren komen of, als het oog van diezelfde orkaan, stilstaan te midden van alle heftigheid. Gustafsson, de enige Zweed in het gezelschap, beheerst het idioom van de freejazz-scheurders uit de Ayler-traditie, het minimalisme van Evan Parker, maar kan ook melodieuze en lyrisch zijn verhaal vertellen. Juist die contrasten zijn het allersterkste wapen van The Thing. Zo was er een moment waarop Gustafsson minutenlang keihard de boventonen van één enkele noot uit zijn tenor liet denderen, terwijl Nilssen-Love en Håker Flaten steeds varieerden op een ritmisch figuur. Het werkte hypnotisch, doordat er tegelijkertijd vrijwel niets én heel veel gebeurde. Als luisteraar word je zo meegesleept door de combinatie van volume, herhaling en variatie, zoals de schilderijen van Mark Rothko dat met je als kijker kunnen doen.

...vervolg in de rechterkolom

Bent u op zoek naar de recensie van een bepaalde cd? Klik hier: <http://bit.ly/2eGAA92>

Min of meer tegelijk met het concert in het Bimhuis kwam een live-album uit (zowel op cd als op vinyl, op het eigen The Thing Records) van een optreden op met Molde International Jazz Festival 2015: 'Baby Talk'. Gast bij dit festivaloptreden was gitarist James Blood Ulmer. Een sublieme combinatie, want de Amerikaan deelt veel van de inspiratiebronnen van The Thing. Sterker nog, hij was voor een deel verantwoordelijk voor het ontstaan ervan.

‘Geen gemakkelijke hap-slik-weg-muziek’

In Ornette Colemans Prime Time, het Music Revelation Ensemble en zijn eigen trio was hij een van de grondleggers van de free funk. En daartegen hebben de Scandinaviërs zeker ook hun oor te luisteren gelegd. Het gelegenheidskwartet opent behoed-

The Thing. (Foto: Peter Gannushkin_)

zaam, met Ulmers 'Interview', dat uit improvisatie lijkt te ontstaan en vervolgens als een knetterend onweer losbarst. De vier composities van de gitarist, die het repertoire van de plaat vormen, voegen een stevige scheut blues aan het geheel toe, misschien het duidelijkst in het slotnummer, 'Proof'. De rauwheid van Ulmers gitaarspel past perfect bij de grofkorrelige grooves van The Thing, en ook in deze combinatie worden alle uitersten van dynamiek opgezocht. En het titelstuk van het album, met zijn hakkerige ritmiek en oorwurmachtige melodie, heeft de potentie om een culthit te worden.

Herman te Loo

Luister hier naar de titeltrack van de cd:
<http://bit.ly/2hTcOrV>

DIMITRI VERHULST/CORRIE VAN BINSBERGEN
Godverdomse Dagen op een Godverdomse Bol
 Rubinstein

Bezetting:

Dimitri Verhulst (verteller), Hermine Deurloo (harmonica, sopraansax), Tini Thomsen (basklarinet, bariton-saxofoon), Tineke de Jong (viool), Esther Apituley (altviool), Saartje van Camp (cello), Corrie van Binsbergen (gitaar), Albert van Veenendaal (prepared piano), Nora Mulder (piano), Hein Offermans (bas), Alan Purves (drums, percussie).

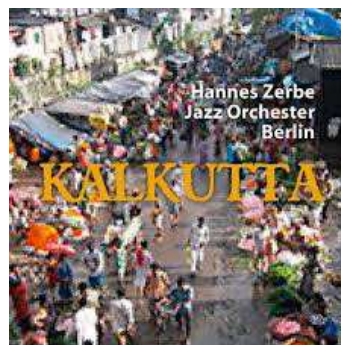
'Soms bestaat magie, en als het voorkomt, is dat niet zelden op een podium', aldus opent de tekst van de Vlaamse schrijver Dimitri Verhulst op de hoes van 'Godverdomse Dagen op een Godverdomse Bol'. Op een zware vinylplaat is de registratie terug te vinden van zijn samenwerking met Corrie van Binsbergen tijdens de Boekenweek 2015. Op het podium van het Bimhuis, waar de gitariste/componiste jaarlijks haar alternatieve 'Brokkenbal' presenteert, las Verhulst fragmenten van zijn roman uit 2008 tegen composities en improvisaties van een uitgebreide versie van het Wisselend Toonkwintet, met extra blazers en strijkers. Vanuit een soort muzikale oersoep, waarmee de plaat opent en die perfect het ontstaan van de aarde verklankt, zoals weergegeven in het boek, rolt de muziek verder langs vele sferen en genres. Spacy gitaarsolo's, een stukje Haydn- of Mozart-pastiche, vrolijke deuntjes, stevige rock, het is er allemaal – en zo kennen we Van Binsbergens muziek ook. Verhulst blijkt een gedreven verteller met een muzikaal oor. Hij maakt even goed gebruik van dynamiek als de band en fluistert, brult, sputtert, vloekt en fleemt dat het een aard heeft. De extra informatie dat er niet van tevoren met band en schrijver gerepeteerd is, maakt het wel heel bijzonder. Gelukkig is het niet bij een eenmalige samenwerking gebleven, want Verhulst en Van Binsbergen trekken (met een iets gewijzigde band) momenteel door België en Nederland. Op 20 november vindt de Nederlandse première plaats in de Kleine Komedie in Amsterdam.

Herman te Loo

Kijk hier voor de speellijst: <http://bit.ly/2hFX36v>

HANNES ZERBE JAZZ ORCHESTER BERLIN
Kalkutta

Jazzhaus Musik (www.jazzhausmusik.de)

Bezetting:

Jürgen Kupke (klarinet), Silke Eberhard (altsax, klarinet), Nico Lohmann (altsax, fluit), Dirk Engelhardt (tenorsax, sopraansax), Gebhard Ullmann (basklarinet, fluit), Alexander Beierbach (baritonsax), Damir Bacikin, Nikolaus Neuser, Christian Magnusson (trompet), Jörg Huke, Florian Juncker (trombone), Stefan Most (hoorn), Thomas Vogel (tuba), Jörg Schippa (gitaar), Horst Nonnenmacher (bas), Christian Marien (drums), Hannes Zerbe (piano).

Dat Berlijn een bruisende stad is bewijst deze cd 'Kalkutta' weer eens. De concertregistratie van de band van Hannes Zerbe is opgenomen in de Kunstfabrik Schlot, één van die fantastische jazzclubs die de stad rijk is. Het Hannes Zerbe Jazz Orchester Berlin laat vanaf de eerste akkoorden horen dat onze oosterburen weten waar Abraham de mosterd haalt. Het jazzorkest klinkt fris, eigentijds en speelt spannende muziek met veel ruimte voor improvisaties. Het zijn vurige brokken muziek die je naar het puntje van je stoel doet schuiven. Geïnspireerd door motieven en thema's van Shostakovich, Hindemith en Bartok maakt Hannes Zerbe prachtige jazzcomposities.

‘ **Jazzorkest speelt spannende muziek** ’

Ja, Hannes Zerbe kan componeren. Met zijn 76 jaar is hij met recht een jazzicoon met wortels in de oude DDR. Verrassend is dat hij nog gespeeld heeft met en hoorbaar beïnvloed is door onze eigen Willem Breuker. Zijn Jazz Orchestra Berlin heeft een forse blazerssectie van dertien plus vier man ritme, met Hannes Zerbe zelf op piano. De opnamekwaliteit is uit de kunst en nodigt uit tot een flinke slinger aan de volumeknop. En met een beetje extra volume komt deze muziek nog meer tot leven.

Sjoerd van Aelst

Maak hier kennis met dit orkest:
<https://www.youtube.com/watch?v=3m8F3jy55eI>

JAZZ OP DE PLANKEN

FESTIVAL SO WHAT'S NEXT

Datum en plaats:

3, 4, 5 november 2017,
Muziekgebouw en locaties in binnenstad,
Eindhoven

Begonnen als een eendaagse afsplitsing van Northsea Jazz is So What's Next in zijn vijfde jaar uitgegroeid tot een driedaags festival. De grote namen kwamen zaterdag naar het Muziekgebouw, een dag eerder mocht zangeres Kovacs zichzelf en twee andere Nederlandse zangeressen presenteren en zondag was er op diverse plaatsen in de binnenstad plek voor jonge, veelbelovende en vaak nog onbekende talenten. Dat laatste was vorig jaar een nog matig bezocht experiment, dit jaar trok het verrassende programma juist veel bezoekers.

De hoofdacts in vijf zalen van het Muziekgebouw vormen het hart van dit festival. **Jacob Collier**, die vorig jaar op het laatste moment wegens ziekte moest afzeggen, mocht dit jaar de opening verzorgen. Dynamisch is hij zeker, hij springt van links naar rechts om twee seconden de keyboards te beroeren, daarna vijf seconden de bas te bespelen en op de trommels van zijn drumstel te slaan. Dat alles zingend en voorzien van 'loops' en live-video. Intrigerend is het zeker, maar wie hem eerder heeft gezien ontdekt al snel de truc en een zeker gemis aan muzikale inhoud. Iets vergelijkbaars was aan de hand bij tenorsaxofonist **Kamasi Washington**, in feite de hoofdact van het festival. Washington wordt gepresenteerd als het grootste saxofoontalent van nu, maar kon dat in de verste verte niet waarmaken. Zeker, hij heeft een fors indringend breed geluid, met name zijn bassist en twee drummers kunnen er ook wat van, maar het geheel was een circus van technisch loos gaan dat als los zand aan elkaar hing, het geheel aan het zicht onttrokken door een slecht zingende en dansende dame die met haar armen rondzwaaiend de luisteraar in verbazing achterliet met de vraag wat Kamasi's muzikale concept nu eigenlijk is.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Jacob Collier. (Foto: Tom Beetz)

Kamasi Washington. (Foto: Tom Beetz)

Gelukkig werd deze misser ruimschoots goedge maakt door geweldige optredens van de rest. **Donny McCaslin** is de tegenpool van Washington, bescheiden en niet op effect belust, bijna onopvallend, maar een stuk complexer en met een duidelijke visie. Als McCaslin als scheur-sax klonk was dat niet alleen veel geschreeuw, maar ook wol. Het was een zinderend optreden waarin langzaam werd toegewerkt naar een climax, waarin zanger Jeff Taylor, een van de opvallendste mannen-jazzstemmen van de laatste jaren, een cruciale rol speelde, evenals de geweldige drummer Zach Danziger, topdrummer uit New York voor wie het de hoogste tijd is om hier bekend te worden. Hij speelt veel samen met **Mark Guiliana**, die na hem optrad.

De route zondag door Eindhoven was een prachtige verrassingstocht met maar liefst ruim dertig optredens.

Guiliana deed het rustiger aan maar was zeker zo interessant. Als gastspeler deed tenorsaxofonist Shabaka Hutchings mee, die net daarvoor met zijn eigen Ancestors de lampen uit het plafond had gespeeld. Bij Guiliana was hij onherkenbaar. Het warme, zachte geluid, wonder-schoon in zijn eenvoud, toonde een minder bekende kant van deze tenorbeul. De noten werden herhaald, steeds met kleine variaties tot de muziek in de stratosfeer opsteeg. Dat een prachtig concept ook een rustige kan zijn bleek evenzeer bij trompettist **Avishai Cohen**, die voor een ander hoogtepunt zorgde. Gevoelig en met 'harmon mute' refererend aan Miles Davis, stak hij zijn trompet in de vleugel om de snaren mee te laten resoneren tot een zinderend engelenzang. Meer letterlijk zong **Sanne Rambags** op die engelachtige manier. Loepzuiver en experimenteel, geïnspireerd door gitarist Bram Stadhouders en drummer Joost Lijbaart, met en zonder woorden muziek makend met sound als doel. De Britse **Zara McFarlane** zong net zo zuiver, maar dan in een veel traditionelere benadering van jazz, juist gericht op melodie en ritme.

De tocht zondag door Eindhoven was een verrassingstocht met maar liefst ruim dertig optredens. De kleine selectie die ik maakte leverde de absurdistische Duits-Nederlandse **Cast Glass** op, een in [...vervolg in de rechterkolom](#)

Shabaka Hutchings. (Foto: Tom Beetz)

witte pakken gestoken orkest dat los van de opmerkelijke vorm fraaie composities met gehaaide arrangementen speelde. Dat gold ook, maar dan op een serieuzere manier, voor de Nederlands-Belgische groep **De Beren Gieren**, een groep die al enige bekendheid geniet en hard op weg is een van de meest interessante groepen van deze tijd te worden. **Tank and the Bangas** uit New Orleans zette de zaal op zijn kop met een hoogenergetisch brouwsel van R&B, hip hop, rock en gospel. Dit was van een ongekennde heftigheid die het publiek inderdaad als een tank verpletterde en voor een topfeest zorgde. Het gaf zeker een verrassend kijkje in de talenten die in de toekomst voor ons klaar staan. Zoals ook de juist uitermate subtiele singer-songwriter en cellist **Gabriel Royal**, ontdekt in de New Yorkse metro, kennelijk een vruchtbare bron voor talent. Deze prachtige ontdekkingstocht riep alleen nog de vraag op welke verrassingen ik die zondag noodgedwongen heb moeten missen.

Tom Beetz

Meer foto's van So What's Next en het festival JI Rotterdam op pag 19 en verder van deze JF.

FESTIVAL JAZZ INTERNATIONAL ROTTERDAM

Datum en plaats:

27, 28, 29 oktober 2017,
LanterenVenster, Rotterdam.

Festival Jazz International Rotterdam doet niet aan opsmuk. Geen ballonnen. Geen cd-shop. Geen Belgisch bier dit keer en geen pipowagen met friet. Maar wel heel veel ontmoetingen, gezelligheid en natuurlijk een forse hoeveelheid mooie concerten. Het thema 'The Nordic' liep als een rode draad door het programma, dat bekwaam en deskundig werd gepresenteerd door Vera Vingerhoeds, die werkelijk alle bandleden uit haar hoofd aankondigde. De concerten vonden plaats in twee zalen en de gratis toegankelijke foyer.

Vrijdag

Koeniverse3 is een groep rond pianist Koen Schalkwijk met als gast basklarnettist Joris Roelofs. Ze speelden in de steile bioscoopzaal die de akoestische sfeer heeft van een jazzkelder. Er klonk intieme, soms uitgeschreven muziek met prachtige melodische, herhalende vormen en galmende elektronica van de Wurlitzer. Ze openden met een 'echt rubatostuk': 'Descending'. Een andere compositie was meer een 'geluidjesstuk'. Het is mooi om te zien hoe Schalkwijk en drummer Mark Schilders zich ontwikkeld hebben sinds ze een aantal jaren geleden voor het eerst optraden op de Jazzdag. Na afloop was hun cd 'Two Cities' te koop.

Het **Ellen Andrea Wang Trio** is Noors. "Voor de bassiste zijn jazz, impro en pop gelijke waarden", meldde Vera Vingerhoeds. Doordat Wang ook zong werd het eigenlijk een kwartet. Ze zong korte liedjes met een spatzuivere, lieflijke stem en een heldere articulatie. Haar stem deed denken aan de jonge Maddy Prior van Steeleye Span. Dat stond in contrast met haar kleine maar toch zwaar klinkende bas. Andreas Ulvo bleek een zeer interessante pianist. De beloofde ruimtelijke en Scandinavische sferen vloeiden uit zijn vleugel. Hij speelde op zijn geprepareerde piano een mooi meanderend duet met drummer Siv Øyunn Kjenstad.

[...vervolg in de rechterkolom](#)

Bassiste-vocaliste Ellen Andrea Wang. (Foto: Frank Verschoof)

De kleine zaal zorgde hierna voor een totale verrassing: **Lijbaart/Stadhouders/Rambags**. Dat zijn drummer Joost Lijbaart, gitarist Bram Stadhouders en vocaliste Sanne Rambags. De eerste twee zijn wel bekend, maar wat Rambags deed verbaasde en ontroerde het publiek. Ze is pas 23 en ging volledig op in haar zang. Ze improviseerde op, zoals Lijbaart het zei: 'schetsen'. Dat was innemend, betoverend, soms Arabisch en soms absurd hoog. En altijd volmaakt zuiver. Zelden heb ik zo'n vrije muzikant gezien, of ze nu zong of juist niet. Ze eindigde zo subtiel dat het publiek niet wist wanneer te applaudisseren.

Bram Stadhouders. (Foto: Frank Verschoof)

Ook echt Nordic: het **Mathias Eick Quintet**. Deze trompettist is een alleskunner. Hij maakte verhalende muziek met prachtige melodieën en weidse vergezichten en deed dat onder andere met de bassist(e) en drummer uit het Ellen Andrea Wang Trio. Je herkent Eick altijd bij de eerste noten. Hij speelde met zijn linkerhand ook toetsen terwijl hij trompet speelde. De composities staan ook op de cd 'Midwest', die geïnspireerd is op de Noorse immigranten in Amerika. De viool van Håkon Aase riep die bijpassende folksferen perfect op. In maart volgt een nieuw album. De muziek daarvan klonk heel anders. 'Girlfriend' en 'Oslo' waren veel ritmischer en dus wat minder 'Nordic'.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Zaterdag

Bassist **Mats Eilertsen** startte zijn concert met een klamme solo. Zijn verdienste school voornamelijk in het samenstellen van de band en de gespeelde stukken. De smaakmakers waren klarinettist Eirik Hegdal en saxofonist Trygve Seim. Deze laatste blaast ook wel op schelpen, en ook op saxofoon klonk het alsof hij in een slakkenhuis blies, heel authentiek, open en landelijk. Hij was op het festival dé vertegenwoordiger van het Scandinavische idioom. Hij zag er artistiek uit met lang haar en dito baard. Hegdal leidde het zevental tot ware anarchie. Zwaar weer derhalve. Eilertsen pakte tussendoor een dreigend ritme op en steeds meer muzikanten lieten zich tot de orde roepen. Zodoende evolueerde zorgvuldig omkaderde chaos in afgesproken structuren.

The Pack Project was dit jaar voor **Thomas Pol**. Jong talent krijgt elke editie een kans zich te profileren en Pol greep de gelegenheid grondig aan: "Vandaag is mijn feestje en ik heb dus al mijn bassen bij me." Dat waren twee akoestische instrumenten en een elektrisch instrument. Dat laatste gebruikte hij terwijl hij zong; dat was zijn niet zo sterke interpretatie van de opdracht 'uit je comfortzone te komen'. Maar hij begon met een omstandige bassolo. Even later volgde een fragmentarische compositie met diverse stijlen alsof het een auditie was. Drummer Jamie Peet was de meest ervarene van het stel. Hoogtepunt was het Mingus-stuk: 'Pithecanthropus erectus'. Daarbij nam trompettist Joël Botma de rol van alle blazers in met een mooie zuivere en pittige toon.

Beslist niet 'Nordic' en zelfs niet Europees; **Marquis Hill Blacktet** uit Chicago. Er was geen glimlach of visueel contact te bespeuren, maar het was wel razendstrak vanaf de eerste noot. Echt Amerikaans dus. De leden werden door de leider uitgebreid voorgesteld met termen als: 'the one and only', 'my partner in crime' en 'the young genius'. Dat laatste sloeg op vibrafonist Joel Ross, die een megagrote marimba en vibrafoon bespeelde. Omdat ook Herbie Hancock uit Chicago komt speelden ze een ingetogen, mooie melodieuze versie van zijn 'Maiden voyage'. Minpuntje was de afschuwelijk hard klinkende bassdrum van Makaya McCraven.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Mats Eilertsen. (Foto: Frank Verschoof)

Drummer Jamie Peet speelde met Thomas Pol. (Foto: Frank Verschoof)

Zondag

Het **Rembrandt Frerichs Trio** trad op met twee gasten; de Finse trompettist Verner Pohjola en de Franse saxofonist Sylvain Rifflet. Frerichs bespeelde naast zijn vleugel ook een heel zeldzaam harmonium. Het concert was gevuld met spannende verrassingen en spontaniteit. Alle bandleden waren sterke artistieke karakters, rijk aan eigenzinnigheid! Naast uitgebreide improvisaties was er ook een versie van John Coltrane's 'Naima'. Daarbij bleek dat juist zacht ook heel mooi kan zijn. Een Oost-Europees stuk op het harmonium met een constant aangehouden lage toon, bleek geen Bulgaarse of Armeense rouwmu- ziek maar gewoon een Haagse improvi- satie, vertelde Frerichs me na afloop. En aan het eind was Frerichs heel duidelijk: met een knal sloot hij de klavierklep.

Het verstilde concert van **Maarten Ornstein/Sunna Gunnlaugs** paste weer naadloos in het festivalthema. Gunn- laugs is een IJslandse pianiste. Twitter bracht haar met Ornstein in contact. Hun concert was intiem, met veel ruimte en rust tussen de noten en met een fors contrast tussen de tere vrouwelijke ton- nen van de piano en de stoere basklari- net. Eén compositie had eerst nog geen naam, maar toen Ornstein het op zijn verjaardag speelde zei hij: "Later there will be cake." Dat werd de titel. Er stond een lessenaar met microfoon en flesje water 'te veel' en er lag een bas achter op het podium. De avond ervoor speel- den Ornstein en Tony Overwater samen in het Bimhuis. Daar werd het plan voor samenwerking geboren. Het resultaat was heel natuurlijk. De bassist speelde zonder basversterker en hij paste perfect in het plaatje.

In de kleine zaal lag even later de vloer vol met effectenpedalen. Drie blazers en zelfs pianist **Rogier Telderman** ge- bruikten elektronica. Er werd heel wat 'gesampled' en 'gelopen'. Het enige rit- me-instrument was een percussie-ei van Telderman. Fluitist Mark Alban Lotz blies in en over zijn dwarsfluit en zong, of liever, gromde zelfs. Telderman had zijn snaren gedempt met loden koorden waardoor hij percussief kon spelen. Soms leek het de minimal music van Nik Bärtsch. Ook hier werd weer heel spon- taan en uitgebreid geïmproviseerd en het concertuur vloog voorbij.

[...vervolg in de rechterkolom](#)

Drummer Snorre Kirk. (Foto: Frank Verschoof)

Presentatrice Vera Vingerhoeds wist niet wat ze nog over het **Bobo Stenson Trio** moest zeggen: "Ze zijn ontzettend goed en ze spelen heel hecht samen." Stenson gedroeg zich niet als een ster: hij kwam gewoon spelen. Dat is zijn werk. Hij had het zichtbaar naar zijn zin als hij zijn kompanen zag soleren. Sten- son is de man van de mooie melodieën. Hij gaf veel ruimte aan drummer Jan Fält. Deze is voor de helft drummer en voor de andere helft percussionist. En wat had hij enorm veel spullen bij zich! Fält zat recht tegenover Stenson en keek onophoudelijk naar zijn werkgever. Hij was hyperactief en gooide alles wat hij niet meer nodig had achter zich weg, mét de nodige herrie. Dat de vleugel wat verder weg in het geluidsbeeld was geplaatst deerde blijkbaar niemand. En dan bassist Anders Jormin: wat een stuwende kracht is hij in het trio.

Na afloop speelde het **Snorre Kirk Quintet** in de foyer. Alles aan de Deense drummer Snorre Kirk en zijn band was strak: de muziek, hun pakken en vooral zijn kaarsrechte rug. Geïnspireerd door de swingende jazz uit de jaren dertig en het werk van Duke Ellington componeert Kirk met liefde voor blues. Startend met een ballad bracht hij het publiek even op het verkeerde been. Daarna swingde het de pan uit. Wat brushes allemaal kunnen. Een strakke afsluiter van drie mooie dagen!

Peter J. Korten

Roos Plaatsman (artiestennaam Rose Ellis) is zangeres en woont in New York. In Jazzflits doet ze verslag van haar muzikantenbestaan. Eind 2016 verscheen haar cd 'Like Songs Like Moons'. Deze is verkrijgbaar via iTunes, Amazon, CD Baby en ook <http://www.roseellismusic.com>.

NEW YORK CALLING

De herfst is inmiddels ook aangebroken in New York. De bomen verliezen langzaam hun bladeren en Central Park kleurt oranje en rood. Zelfs nu het november is reikt de temperatuur op sommige dagen nog boven de twintig graden. Wanneer ik ooit weer terugkeer naar Nederland, ga ik de lange nazomer misschien wel het meest missen. Gisteren liep ik nog met blote benen over straat, maar vandaag is het toch echt te koud geworden en moet ik mij langzamerhand gaan overgeven aan een winterjas. Deze nazomer duurde extra lang omdat ik op mijn verjaardag werd verrast door mijn vriend met een verjaardagsreis naar het Caribische eiland Antigua. Een prachtig eiland in Brits West-Indië waar we vijf dagen lang hebben gezwommen, gesnorkeld en geluierd. Ik kon mij geen betere verjaardag wensen dan uren lang snorkelend met mijn hoofd in de zee te dobberen en zo een totaal andere wereld te bekijken en daarna uitgeput met een Pina Colada op het witte zand onder een palmboom neer te ploffen.

Terug in New York ziet het leven er heerlijk rooskleurig uit. Ik loop rond met een constante glimlach op mijn gezicht en steel drums in mijn oren. Ik zit in een lekker ritme en het voelt allemaal zo makkelijk!

Vaak vragen mensen wat ik zoal doe in de drie-vier uur waarin ik studeer. Nou dat is een hele hoop, maar al langere tijd begin ik de eerste twintig minuten van mijn studie met het leren van een nieuw liedje. Zo kom ik in de 'groove' en het is een goede manier om me te focussen. Ik doe veel gigs in hotels, bars, restaurants, speakeasy's en deze gigs zijn zo'n twee, drie en soms vier uur lang. Dat zijn zo'n 25 tot dertig liedjes per gig; dus om het leuk te houden probeer ik om de week een nieuw liedje te leren.

Ik kies een nummer en transcribeer verschillende versies, zodat ik een beetje weet welke akkoorden gebruikelijk zijn om te spelen. Als het een jazzstandard is probeer ik op YouTube de originele opname te vinden, want jazzstandards komen vaak uit films of musicals, of ik probeer de originele bladmuziek te vinden. Ik leer de tekst, de melodie en akkoorden uit mijn hoofd en speel het stuk in verschillende toonsoorten op piano. Ik kies een geschikte toonsoort om het in te zingen en ga vaak de klinkers, medeklinkers en melodie bij langs zodat ik zangtechnisch gezien een beetje een idee heb hoe het stuk in elkaar zit. Als ik het stuk na een ongeveer een week goed ken, dan schrijf ik het op in mijn Moleskine boekje met aan de ene kant een lege pagina en aan de andere kant notenbalken.

Als het een onbekend stuk is maak ik nog een 'lead sheet' voor de muzikanten die het moeten spelen, alhoewel dat vaak niet eens nodig is. Een enorme luxe van gigs doen in New York is namelijk dat muzikanten (in ieder geval de mensen met wie ik werk) vrijwel alles uit hun hoofd kennen en het maakt niet uit in welke toonsoort ik het stuk zing. Dit maakt mijn leven een stuk eenvoudiger want ik hoef nooit een map en een muziekstandaard mee te nemen. Ik heb de afgelopen week 'Dancing on the ceiling' van Rodgers & Hart geleerd.

Maar vandaag geef ik les in New Jersey. Op dit moment zit ik in de trein en met Antigua nog vers in mijn geheugen zet ik Jim Halls "Down from Antigua" op repeat en droom terug naar het eiland...

Beluister Roos Plaatsman/Rose Ellis hier:
<https://www.youtube.com/watch?v=duKba6sd1G0>

THE JAZZ CONNECTION

CROSSROADS

Orkestleider Dennis Mackrel. (Persfoto)

Jazzorkest van het Concertgebouw mag als naam een mondvol zijn, waar buitenlanders zich gemakkelijk in kunnen verslikken, het is in elk geval een vlag die de lading dekt. Want zo goed als de dames en heren van het Concertgebouworkest klassieke muziek uitvoeren op het hoogste niveau, zo goed komen de leden van het Jazzorkest van het Concertgebouw (tot nu toe alleen heren) bijeen om datzelfde te doen binnen het jazz-idiom. Vandaag de dag mag dat als vanzelfsprekend klinken, maar wie zich herinnert hoe tot betrekkelijk kort geleden in klassieke kringen nogal eens neerbuigend werd gedaan over de muziek die als jazz te boek staat, zal moeten toegeven dat in de laatste twintig jaar zich op dit vlak een wonder voltrokken heeft, met samenwerking en wederzijdse waardering als resultaat.

**De sterke kanten van het orkest:
het glanzend koper, de soepele ritmesectie,
de rietsectie en de solisten....**

Dankzij die toenadering ook kreeg het Jazzorkest van het Concertgebouw deze dagen de gelegenheid opnamen te maken voor een nieuwe cd in de comfortabele concertzaal van het Amsterdams conservatorium - lange tijd de exclusieve voorhof tot de tempel van de klassieke muziek, maar tegenwoordig vooral opleidingsinstituut voor honderden aspirant-jazzmuzikanten van over de hele wereld en met heel wat leden van het Jazzorkest als docenten. 'Crossroads' was het thema van de opnamesessie en dat motto bleek goed gekozen, want de composities en arrangementen kwamen van verscheidene kanten, maar hadden één duidelijk doel: solisten en orkest de ruimte te geven en tegelijk de bigbandtraditie te handhaven. Zo was het ooit begonnen onder leiding van Henk Meutgeert en zo zou het blijven onder aanvoering van diens opvolgers, in dit geval Dennis Mackrel of Rob Horsting. Van 'founding father' Henk Meutgeert lag trouwens nog steeds muziek op de lessenaars, in de vorm van zijn arrangement van 'Swarms', een compositie van gitarist Martijn van Iterson, met soloruimte voor de componist en voor tenorsaxofonist Simon Rigter. Op zijn beurt leverde Rigter weer 'Olivia's dance' als bijdrage aan het programma, in dit geval door Rob Horsting voor het orkest bewerkt en met, behalve Simon Rigter, trompettist Jan van Duikeren en tenorist Sjoerd Dijkhuizen als solisten. Volgens de wens van dirigent Dennis Mackrel werd 'Olivia's dance' zelfs twee keer gespeeld - een luxe die je bij een plaatopname nu eenmaal kunt permitteren. Dennis Mackrel - ooit slagwerker bij het orkest van Count Basie - is een van die Amerikaanse vedetten (saxofonist Dick Oatts is een andere) die hun werkterrein verruimd hebben naar West-Europese muziekopleidingsinstellingen, zoals in Amsterdam. In totaal werden er op twee avonden vier sets opgenomen, die stuk voor stuk de sterke kanten van het orkest lieten beleven - glanzend koper, een soepele ritmegroep en een rietsectie, die op een gegeven moment zelfs over drie basklarinetten bleek te beschikken. En dan hebben we het nog niet gehad over de solisten... Al met al reden om uit te kijken naar deze 'Crossroads' en misschien een suggestie om bigbandliefhebbers mee te verrassen in de komende decembermaand.

Lex Lammen

BESTSELLERS JAZZ CENTER

Datum: 6 november 2017

- 1 Gregory Porter**
Nat 'King' Cole And Me (Blue Note)
- 2 Yuri Honing**
Goldbrun (Challenge)
- 3 Bill Evans**
Another Time, Hilversum Concert (Resonance)
- 4 Blue Note All-Stars**
Our Point Of View (Blue Note)
- 5 Mike Stern**
Trip (Heads Up)

Bestsellers Jazz Center is een overzicht van de best verkochte cd's van de Haagse speciaalzaak Jazz Center; (<http://www.jazzcenter.nl>).

TIPS JAZZ CENTER

- 1 Marutyri**
[Creation Of The Invisible \(Challenge\)](#)

De Nederlandse Snarky Puppy met zijn tweede volwaardige cd. Iets minder complex dan de vintage-Puppy, maar niet minder lekker. Goede composities en soli. Verheugen ons al op een live-concert!

- 2 Jing Chi**
[Supremo \(Inakustik\)](#)

Fusion-supergroep met Robben Ford (gitaar), Jimmy Haslip (bas) en Vinnie Colaiuta (drums). Een ietwat andere sound dan op hun eerdere cd's. Twee blazers versterken de gelederen en de keel van Ford blijft dicht. Meer soul dan blues, dus van hoge kwaliteit.

3 Fundamenta-serie

De eerste worpen zijn reeds verschenen van dit nieuwe reissue-label met live-opnames van eigen bodem. Ella Fitzgerald, Oscar Peterson uit het Concertgebouw (1961), Sarah Vaughan en Dizzy Gillespie uit Laren (jaren '70) en Dave Brubeck in het Kurhaus (1967). Uit de archieven van de omroepen (voornamelijk Vara). Opvallend goede geluidskwaliteit en mooie vormgeving met boekwerk vol foto's. Aanrader om naast de serie van het NJA te sparen!

Tips Jazz Center is een overzicht van cd's die volgens Reinier van Bevervoorde en Jan Bax (van de Haagse speciaalzaak Jazz Center) een plek in de Bestsellers Jazz Center verdienen; (<http://www.jazzcenter.nl>).

FESTIVALS DECEMBER

Martin Fondse is curator van het U Jazz Festival en treedt er 16 december zelf ook op. (Foto: Krijn van Noordwijk)

U JAZZ FESTIVAL
TivoliVredenburg, Utrecht
16 december 2017
(<http://bit.ly/2z19GSb>)

Met: Martin Fondse Orchestra met onder anderen Eric Vloeimans & Morris Klijphuis, Utrechtse Jazz Archipel feat. Martin Fondse, Henk Kraaijeveld, Marc Scholten Group, Fluks XL, Himarck Quartet, Waka Otsu.

Vereniging U Jazz, aanjager van jazzactiviteiten in Utrecht en omstreken, organiseert dit jaar voor het eerst zijn jaarlijkse festival in TivoliVredenburg. Op deze avond vinden in drie zalen concerten plaats, gecureerd door pianist/orkestleider/componist Martin Fondse.

25STE STRANGER THAN PARANOIA
Tilburg (Paradox, Theaters Tilburg), Nijmegen (BrebI), Amsterdam (Bimhuis o.v.)
23, 24, 27, 28, 29 december 2017
(<http://bit.ly/2hqEYdw>)

Met onder anderen: Van Kemenade & Guests, Tolga During's Ottomani, Brabants Jazz Orkest.

OVERLEDEN

Muhai Richard Abrams, 29 oktober 2017 (87)
Pianist-componist maakte in 1965 naam als president van de AACM (Association for the Advancement of Creative Musicians). Stimuleerde jonge musici tot de studie van de jazzhistorie om daarna nieuwe vormen te zoeken. Maakte diverse reizen naar Europa. Trad op als solopianist en als leider van middelgrote groepen met eigen composities.

Fats Domino, 24 oktober 2017 (89)
Pianist-zanger Antoine Domino werd in 1949 Fats Domino na zijn eerste plaat 'The fat man'. Hij was de representant van de New Orleans rhythm and blues. Veel van zijn successen had hij te danken aan de trompettist-componist Dave Bartholomew. (jjm)

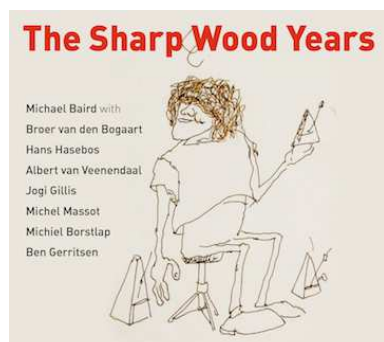
NIEUWS

Niet eerder verschenen werk Philip Catherine op cd uit

Ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag is niet eerder verschenen werk van gitarist Philip Catherine op cd uitgebracht. Het betreft solo-opnames die in 1979 en 1982 door Radio Bremen werden gemaakt. De opnamen maken onderdeel uit van een 5-cd-box van Warner Music met als titel 'Selected Works 1974 - 1982'. Daarin zijn ook de albums 'September Man' (1974), 'Guitars' (1975), 'Babel' (1980) en 'End Of August' (1982) opgenomen.

Bram Stadhouders presenteert plaat met dansorgel

Bram Stadhouders heeft begin november tijdens het festival So What's Next in Eindhoven zijn nieuwe cd 'Big Barrel Organ' gepresenteerd. Stadhouders speelt op de plaat op de Rhapsody, het grootste mobiele dansorgel ter wereld. Hij stuurt het aan via zijn gitaar en laptop. Op de cd staat acht stukken, die Stadhouders speciaal voor dit project maakte.

SWP Records bestaat dertig jaar

Het label SWP Records, eigendom van drummer Michael Baird, bestaat dertig jaar. "Het zijn zware tijden voor een klein onafhankelijk label, door streaming en de waardeloze vergoedingen hiervoor. Maar SWP Records gaat door met eigenwijze muziek wereldwijd uitbrengen", aldus Baird. SWP is geen specifiek jazzlabel, al maken een album van de Engelse drummer Phil Seamen en een van het Gijs Hendriks Quartet deel uit van de catalogus. Daarin staan ook twaalf platen van Michael Baird zelf. Deze maand verschijnt album 52: 'The Sharp Wood Years'. Een compilatie van de drie albums die de formatie Sharp Wood van 1984 tot 1994 maakte. Daarop is Baird onder anderen te horen met vibrafonist Hans Hasebos, pianist Michiel Borstlap, pianist Albert van Veenendaal en vibrafonist Ben Gerritsen).

OVERLEDEN (VERVOLG)

Phil Miller, 18 oktober 2017 (68)

Een van de vaste waarden in de zogeheten Canterbury-scene van de jaren zestig en zeventig was gitarist Phil Miller (1949 - 2017). Zijn onmiddellijk herkenbare gitaargeluid kleurde de muziek van Delivery, Robert Wyatt's Matching Mole en Hatfield & the North. Later dook zijn naam op in bands die een zelfde amalgaam van jazzrock en progrock smeedden, zoals zijn eigen In Cahoots (met onder meer zijn vaste basgitaarpartner Fred Baker, saxofonist Elton Dean en drummer Pip Pyle) en The Relatives, de Nederlands-Britse band van de Rotterdamse toetsenist Willem Jan Droog. Miller was een echte teamspeler, die zich ondanks zijn fabuleuze techniek nooit op de voorgrond drong. Hij beschikte over een vloeiende stijl, waarmee hij blazerachtige lijnen neerzette en melodieuze soleerde.

Herman te Loo

100 JAAR JAZZ OP DE PLAAT (Klara, deel 4: 1959- 1983)

1959

Lonesome rad
[Toots Thielemans](#)
 Royal garden blues
[Johnny Hodges & Duke Ellington](#)
 Enlightenment
[Sun Ra & His Arkestra](#)
 Like someone in love
[Elmo Hope Trio](#)
 So what
[Miles Davis Sextet](#)
 Giant steps
[John Coltrane](#)
 Take five
[The Dave Brubeck Quartet](#)
 Better get it in your soul
[Charles Mingus](#)
 Lonely woman
[Ornette Coleman](#)

1960

Driva' man
[Max Roach Ensemble](#)
 Where flamingos fly
 The Gil Evans Orchestra
 Milestones
[René Thomas Quintet](#)
 My favorite things
[John Coltrane](#)

1961

Blue Monk
[Jeanne Lee & Ran Blake](#)
 Waltz for Debby
[Bill Evans Trio](#)
 Stolen moments
[Oliver Nelson](#)
 Warm canto
[Mal Waldron](#)
 Ev'ry time we say goodbye
[Sarah Vaughan](#)

1962

Cheese cake
[Dexter Gordon](#)

1963

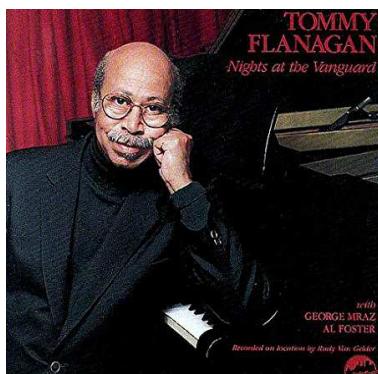
Midnight Blue
[Kenny Burrell](#)

...vervolg op de volgende pagina

DE GOUWE OUWE VAN...

Hessel Fluitman

TOMMY FLANAGAN Nights At The Vanguard Uptown Records

Tommy Flanagan is een prachtpianist. Dat hoor je goed op 'Tokyo Recital', een album met allemaal Strayhorn- composities. Zelfs nog mooier is 'Jazz Poet' op Timeless. In januari 1989 opgenomen in Englewood Cliffs, New Jersey, door Rudy van Gelder. Met George Mraz aan de bas en Kenny Washington achter het slagwerk. Allemaal onberispelijk. Maar zijn elpee 'Nights At The Vanguard' spant de kroon. Met minder bekende stukken en sprankelend licht! Met andermaal George Mraz op bas en nu Al Foster achter het drumstel. Gemaakt op 18 en 19 oktober 1986. De Village Vanguard is een legendarische plek waar tientallen live-opnamen zijn gemaakt. Als je daar geen live-opname hebt gemaakt, tel je eigenlijk niet mee! Flanagan is een 'all time Favorite' van me. Hij is altijd gedistinctieerd, zijn spel altijd van pure schoonheid en als begeleider is hij onovertroffen. Na de introductie start hij met de eerste maten van Monks 'San Francisco holiday', zoekt even en gaat dan los. Het hamerende en dalende motief schijnt als verlicht baken door de improvisatie. Zelfs in de solo van Mraz blijft het oplichten. 'Goodbye Mr. Evans' van Phil Woods zal een ode aan pianist Bill zijn. Met alleen de bassist naast zich komt Flanagan bedachtzaam uit de hoek. De ballad 'While you are gone', een stuk van Lucky Thompson, houdt de pianist licht en sprankelend. Wat een feest, deze plaat!

In de rubriek 'De Gouwe Ouwe van' zingt een medewerker van Jazzflits de lof over een speciale elpee, cd of dvd uit zijn of haar eigen collectie.

Volg ons ook op:

<https://www.facebook.com/Jazzflits>

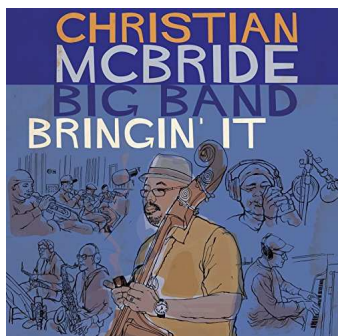
Desafinado
Stan Getz & Joao Gilberto
1964
Song for my father
Horace Silver Quintet
Dedication
Andrew Hill
Part 1: Acknowledgement (A Love Supreme)
John Coltrane
Cantaloupe island
Herbie Hancock
1965
Maiden voyage
Herbie Hancock
Organ grinder's swing
Jimmy Smith
I put a spell on you
Nina Simone
1966
Mercy, mercy, mercy
Cannonball Adderley Quintet
Isfahan
Duke Ellington Orchestra
Our prayer
Albert Ayler
Forest flower: Sunrise
Charles Lloyd Quartet
Footprints
Miles Davis Quintet
1968
Matrix
Chick Corea
1969
Shhh/peaceful
Miles Davis
1970
Theme de Yoyo
Art Ensemble Of Chicago
1971
Lady day
John Coltrane & Gil Scott-Heron
1972
Blues for brother George Jackson
Archie Shepp
Conference of the birds
Dave Holland Quartet
1973
Watermelon man
Herbie Hancock
1974
The rich (and the poor)
Keith Jarrett
1976
Birdland
Weather Report
1978
Donna Lee
Jaco Pastorius
Days of wine and roses
Bill Evans
1983
Crystal bells
Chet Baker

In 2017 is het honderd jaar geleden dat de eerste jazzplaat werd gemaakt. Bart Cornand maakte voor de Vlaamse zender Klara een lijst van mijlpalen die in de loop van die honderd jaar werden uitgebracht. (Bron: <https://100jaarjazz.klara.be/>)

JAZZWEEK TOP DRIE

Datum: 6 november 2017

- 1 **Christian McBride Big Band**
Bringin' It (Mack Avenue)
- 2 **Tom Harrell**
Moving Picture (HighNote)
- 3 **Jazz at Lincoln Center Orchestra**
Handful Of Keys (Blue Engine)

De JazzWeek Jazz Top Drie [geeft een overzicht van de meest gedraaide albums op de Noord-Amerikaanse jazzradio; \(\[www.jazzweek.com\]\(http://www.jazzweek.com\)\)](#).

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzperiodiek voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredacteur:** Hans van Eeden. **Correctie:** Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Tom Beetz, Reinier van Bevervoorde, Hessel Fluitman, Bart Hollebrandse, Roland Huguenin, Frank Huser, Hans Invernizzi, Peter J. Korten, Lex Lammen, Herman te Loo, Jan J. Mulder, Roos Plaatsman, Lo

• Reizevoort, Jorre Reyners. **Fotografie:** Tom Beetz, Joke Schot, Jean Schoubs. **Logo:** Het **JAZZ-FLITS**-logo is een ontwerp

van Remco van Lis. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. Een abonnee krijgt bericht als een nieuw nummer op de website staat. **Adverteren:** Het is niet mogelijk om in **JAZZFLITS** te adverteren.

Adres(post): Het postadres van **JAZZ-FLITS** is per e-mail bij ons op te vragen.

Adres(e-mail): Het e-mailadres van **JAZZ-FLITS** is jazzflits@gmail.com. **Bijdragen:**

JAZZFLITS behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Productie:** **JAZZFLITS** wordt geproduceerd door De Juiste Tekst (www.dejuistetekst.nl).

Vrijwaring: Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Heeft u jazznieuws?

Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

MARIA MENDES

JAZZ IN BEELD

In Ainsl, Maastricht, stond donderdag 26 oktober zangeres Maria Mendes op het podium. Als begeleiders had ze op piano Karel Boehlee meegenomen, die in de Toots Thielemans Band speelde. En verder Jasper van Hulten, de vaste drummer van Eric Vloeimans, en bassist Jasper Somsen. Speciale gast was Alex Simu op klarinet. De foto's op deze pagina zijn van Jean Schoubs.

Zara McFarlane. (Foto: Tom Beetz)

Donny McCaslin en zanger Jeff Taylor. Op de achtergrond bassist Jonathan Maron. (Foto: Tom Beetz)

Gabriel Royal op So What's Next. (Foto: Tom Beetz)

Mathias Eick tijdens Jazz International Rotterdam. (Foto: Frank Verschoof)

Pianist Koen Schalkwijk speelde bij Thomas Pol. (Foto: Frank Verschoof)

Sunna Gunnlaugs (piano) en Maarten Ornstein. (Foto: Frank Verschoof)

Rembrandt Frerichs. (Foto: Frank Verschoof)